

Het database-project van het Nationale Fruit-netwerk (NFN), *een inventarisatie-project gericht op, en in het kader van de samenstelling van een toekomstbestendige collectie van als raszuiver 'gecertificeerde', historische appelrassen.*

Met betrekking tot de uiteindelijke doelstelling die we nastreven met het samenstellen van een totaaloverzicht van in ons land voor handen zijnde collecties van appel, zal in eerste instantie getracht worden om zoveel mogelijk relevante informatie over de individuele accessies in de diverse collecties op overzichtelijke wijze beschikbaar te maken. Voor deze inventarisatie volgen wij de lijst zoals die op de appeldatabase (www.appelcollecties.nl), onder het kopje “*download paspoort gegevens*” is te vinden. Daar is ook een toelichting te vinden. Dit is de stap die wij nu met elkaar maken.

Middels een analyse van de verkregen gegevens zal voorts getracht worden om tot een zo betrouwbaar mogelijke, maar wellicht nog voorlopige identificatie van die rassen te komen die gevaar lopen om voorgoed te verdwijnen. Daaruit zal een selectie van rassen/bomen samengesteld dienen te worden die als nationaal cultureel erfgoed gekwalificeerd zou kunnen worden.

Ons streven zal er voorts ook op gericht dienen te zijn om die rassen zo spoedig mogelijk in een toekomstbestendige centrale collectie op te nemen, die onder auspiciën van de betreffende en verantwoordelijke overheid instelling (Genenbank Wageningen) gegarandeerd toekomstbestendig in stand zal worden gehouden.

De rassen die hierin vertegenwoordigd zijn, zouden hierbij ook kunnen dienen als referentie-rassen bij in de toekomst te ondernemen identificatie-projecten, waaronder dna-analyses. In dit verband zou eventueel ook al gedacht kunnen worden aan van overheidswege beschikbaarstelling van 'gecertificeerd' plantmateriaal.

Wij komen ook nog de verwarring tegen van de minder in het oog springende mis-identificaties in de pomologische literatuur. Dit laatste met name betrekking hebbend op de meer gemakkelijk toegankelijke bronnen die bij de veelal bij de identificatie zijn gebruikt. Dus niet zo zeer de oorspronkelijke beschrijvingen, die overigens in veel gevallen moeilijk, of voor de gemiddelde deskundige in het geheel niet toegankelijk zijn. Om die reden achten we de vermelding van laatstgenoemde bronnen, eventueel wél gebruikt bij de identificatie, in dit stadium althans, nog niet relevant. Dit geldt ook voor de niet uniforme en soms zeer afwijkende spelling van namen die door individuele deelnemers voor hun accessies worden gehanteerd en het overnemen van synoniemen, en dergelijken komen wij ook nog tegen. Het is daarom waarschijnlijk voor ons doel het beste om, behalve alle standaard-notaties voor de diverse velden, hieraan, althans voor eigen gebruik, een veld 'bijzonderheden' toe te voegen, waarin additionele informatie verschaft wordt omtrent accessies in deelnemende collecties. Zulks ter vereenvoudiging van het als tweede stap te ondernemen vergelijkend onderzoek van de opgegeven namen voor rassen in de samen te stellen database.

In dit veld zou o.a. in het kort dienen te worden aangegeven onder welke naam de betreffende accessie aanvankelijk in bezit was gekomen (overleveringsnaam?) en zo mogelijk ook door wie de accessie in eerste instantie was beoordeeld en van een (voorlopige) naam was voorzien. Dit draagt bij aan het verkrijgen van een voorlopig

voldoende duidelijk beeld van de mogelijke identiteit en/of draagkracht van de opgegeven namen voor individuele accessies in de aangeleverde overzichten.

Met betrekking tot de procedures en methodieken die gehanteerd zouden dienen te worden, zouden wij tijdens de bovengenoemde fase van beoordeling van aangedragen collectie-overzichten, voorlopig althans, als volgt te werk kunnen gaan.

Om logistieke redenen, maar met name om vanwege het niet beschikbaar zijn van gelden ter dekking van onkosten, de input aan (reis)tijd en reiskosten zo laag mogelijk te houden, stel ik voor om deze fase geheel via de elektronische snelweg af te handelen.

Dit zou bereikt kunnen worden door deelnemende experts, ook de meer lokaal georiënteerden, in te schakelen en hen te verzoeken, in een extra kolom, aan te geven welke waarde zij aan de diverse naamgevingen van accessies in eigen collectie toekennen. Dit laatste nog afgezien van de eerder door mij voorgestelde aanlevering van nadere gegevens betreffende de aanvankelijke naamgeving van accessies in hun collecties.

Teneinde het proces te stroomlijnen, ook taalkundig, met name wat betreft naam-notaties, zou ik willen voorstellen om de (voorlopige) eindbeoordeling en redactionele afhandeling te laten uitvoeren door één verantwoordelijk en voldoende ingevoerd deskundige.

Mocht die deskundige om welke reden dan ook niet direct beschikbaar zijn, dan ben ik bereid dit, uiteraard en waar nodig, in overleg met een of twee andere deskundigen, bijvoorbeeld uit mijn Oost-Nederlandse groep, en binnen de groep van Vrienden van het Oude Fruit, op mij te nemen.

Ten slotte: Vanwege het voorlopige karakter van de database zullen we de verkregen gegevens voorlopig slechts intern aanwenden.

(Hennie Rossel, coördinator experts, 2 aug., 2017)